

УНІФІКАЦІЯ І ТИПІЗАЦІЯ У ПРОМИСЛОВОМУ БУДІВНИЦТВІ УКРАЇНИ

Промислове будівництво України 20-го і початку 21-го століття має три часових періоди, що відрізняються ступенем індустріалізації. Початок 20-го століття характерний індивідуальним проектуванням і будівництвом виробничих об'єктів для потреб замовника. При цьому були відсутні загальнодержавні вимоги (норми і правила) що накладали би на замовника і будівельника певні зобов'язання. З 30-х років в умовах планової економіки постало питання пошуку ідеології формування промисловості, яка відповідала б новим плановим підходам. З 30-х років в умовах планової економіки постало питання пошуку ідеології формування промисловості, яка відповідала б новим плановим підходам. Якими повинні бути заводи і фабрики? Для планової системи економіки виявилися доцільними великі підприємства.

З кінця 50-х років була запроваджена система жорсткої уніфікації і типізації в усіх сферах проектної і будівельної діяльності. Головною метою такого підходу було загальне скорочення термінів проектування і будівництва усіх типів архітектурних об'єктів, у тому числі і промислових, що взагалі відповідає і сучасним умовам економіки України. Використання системи уніфікації і типізації у будівництві дало позитивні результати в будівництві України другої половини 20-го століття, але і створило ряд проблем у створенні раціональних фабрично-заводських об'єктів.

У кінці 20-го століття проводились роботи по удосконаленню системи уніфікації і типізації промислових об'єктів. У ЦНДІ Промислових будівель, що у Москві, у кінці 80-х років 20-го століття було розроблено модульно-блочний метод проектування і будівництва вуглезбагачувальних фабрик. Особливості їх просторового формування, реалізує "ієрархічний" принцип побудови, коли з декількох просторово і функціонально закінчених елементів нижнього рівня створюється більший елемент наступного рівня і так до самого вищого – блоки агрегованого обладнання утворюють функціональні блоки, функціональні блоки – модулі, модулі-фабрики. При цьому елементи кожного рівня формуються за своїми специфічними законами, а вимога просторової координації елементів виступає в якості універсальної закономірності на усіх рівнях. Під час експериментального проектування було встановлено, що існують усі передумови для переходу від індивідуального проектування вуглезбагачувальних фабрик до створення типових проектів цих підприємств.

Різниця між підприємствами традиційними, ідеологія створення яких була сформована у 1930-х роках минулого століття, і підприємствами модульно-блочного типу дуже велика. Традиційні рішення створювалися на максимальну кінцеву потужність, що відповідало плановій системі

економіки. Введення виробничих потужностей чергами дозволяло ранній випуск продукції до завершення формування підприємства. Але продукція перших пускових черг своїми економічними показниками поступалася продукції, випущеної повністю сформованим підприємством, бо для виготовлення продукції перших черг пуску використовувалося обладнання з надлишковою потужністю. Ця проблема вирішується використанням підприємств модульно-блочного типу, бо модульне нарощування виробничої потужності дозволяє дотримуватися функціонально-просторової відповідності технологічних ліній їх виробничій потужності і об'єму будівлі модуля, що відповідає дії загальносистемного принципу компактності., ринковим умовам економіки.

Література

1. Лаврик Г. И. *Методологические основы районной планировки. Введение в демоэкологию.* – Белгород : БГТУ им. В. Г. Шухова, 2007. – 115 с.
2. *Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського.* – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
3. Руденко В.В. *Архитектурное формирование углеобогачительных фабрик модульно-блочного типа. Информационный сборник «Передовой проектный и научный опыт в градостроительстве и архитектуре, рекомендуемый для внедрения».* – М. : ВНИИТАГ Госкомархитектуры, 1991. – Выпуск №5. – С. 45–56.